

2. marts 2021
Sagsnr.: 20/04942
Klagenr.: 1008527
DWE

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE af afgørelser i sag om opførelse af maskinhus og carport i fredskov og påbud om retablering af fredskov i Hedensted Kommune

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse efter skovlovens § 11, stk. 1, jf. § 38 og § 51, stk. 2, jf. § 60, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelser af 11. marts 2020 om afslag på dispensation til maskinhus, afslag på lovliggørende dispensation til carport, samt påbud om at fjerne carport og haveanlæg på fredskovspligtigt areal på matr. nr. F1 , beliggende A1 i Hedensted Kommune.

Miljøstyrelsen fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. skovlovens § 64.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNEN**
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 315 af 28. marts 2019 om skove.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevarerklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelserne er den 6. april 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har navnlig anført, at

- afgørelserne er mangelfulde og behæftet med fejl,
- påbuddet er urimeligt, og
- Miljøstyrelsen har på grund af den forløbne tid fortabt retten til at kræve carporten fjernet.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Ejendommen, matr. nr. F2 , er beliggende i landzone syd for ■■■■■ i et kuperet terræn helt ned til Vejle Fjord. Ejendommen er på ca. 6 ha, hvoraf ca. 2 ha er fredskovspligtig.

Der er på ejendommens nordvestlige del opført et beboelseshus på 151 m² en carport på 38 m² med indbygget udhus, som ligger ca. 20 m vest for beboelseshuset, i udkanten af det fredskovspligtige areal. På den vestlige og sydlige side af huset er der etableret have uden for fredskov. Havearealet bliver mod syd brudt af en sti der har et vest- nordøstgående forløb, hvorefter fredskovsarealet begynder på den sydlige side af stien. Stien fortsætter mod nord, og deler matriklen op i en vestlig og østlig del. Den østlige del af matriklen består af mark.

Ejendommen ligger i Natura 2000-område nr. 78 Skoven langs nordsiden af Vejle Fjord og er også omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 7. marts 1979 om fredning af arealer ved ■■■■■

2.2 Den påklagede afgørelse

Miljøstyrelsen har den 11. marts 2020 i medfør af skovlovens § 11, stk. 1, jf. § 38 meddelt afslag på dispensation til opførelse af maskinhus og lovliggørende dispensation til opførelse af carport på matr. nr. F1

■■■■■, beliggende A1 ■■■■■ nsted
Kommune.

Miljøstyrelsen har samtidig i en særskilt afgørelse efter skovlovens § 51, stk. 2, meddelt klager påbud om senest den 1. december 2020 at retablere fredskovspligtige arealer ved at fjerne den ulovligt opførte carport og haveanlæg i form af bambusplanter og små havehegn på ejendommen, hvorefter arealerne skal reetableres til skov eller åben natur i overensstemmelse med skovlovens §§ 8-10.

Det fremgår af afgørelsen, at Hedensted Kommune den 1. maj 2019 på vegne af klager videresendte en ansøgning til Miljøstyrelsen om opførelse

af et maskinhus på 64 m² med træbeklædning og tagpap på taget, til opbevaring af mindre landbrugsredskaber inden for fredskov. Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at maskinhuset skulle placeres ved siden af carporten vest for huset. Styrelsen blev herved opmærksom på, at carporten var opført i fredskov uden dispensation.

Af ansøgningsmaterialet fremgår det, at en oprindelig carport lå i tilknytning til det daværende sommerhus på ejendommen, som begge blev revet ned i 2002. Den nuværende carport er efterfølgende blevet opført på den vestlige side af huset ved kanten af fredskovsarealet, og er opført i træ og taget er beklædt med tagpap.

Det fremgår videre af afgørelsen, at Miljøstyrelsen den 28. november 2019 besigtigede ejendommen. På arealet, hvor der ønskes opført maskinhus, voksede nogle få mellemaldrende bøgetræer samt opvækst af yngre selvsået bøg. Klager oplyste ved besigtigelsen, at der ikke blev taget hensyn til nødvendige driftsbygninger på ejendommen, da klager i 2004 opførte helårsbeboelse, idet beboelsen tidligere har været en selvstændig matrikel, og skoven samt de åbne arealer omkring var tilknyttet en nærliggende landbrugsejendom, som også ejes af klager. Klager oplyste, at de to ejendomme efterfølgende blev sammenlagt, således at skoven nu tilhører matr. nr. F1

For så vidt angår carporten, har oplyste klager ved besigtigelsen, at der altid har været en carport på den ansøgte placering, og at den gamle carport ca. var på størrelse med den nuværende, samt, at der var et das på gavlen af den gamle carport, som anvendtes til det tidligere sommerhus på ejendommen. Den gamle carport blev ifølge klager revet ned i forbindelse med opførelse af helårsbeboelse på ejendommen, og den nye carport blev opført i 2006.

Miljøstyrelsen har om det retlige grundlag bemærket, at der efter skovlovens § 11, stk. 1, ikke på fredskovspligtige arealer må opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres terrænændringer eller anbringes affald uden sammenhæng med skovdriften. Efter § 38 kan der dog gives dispensation, når særlige grunde taler herfor.

Miljøstyrelsen har anført, at praksis for dispensation er meget restriktiv. I praksis gives der kun dispensation, hvis der ikke kan findes en placering uden for fredskov, og hvis hensynet til overordnede samfundsmæssige formål vejer tungere end hensynet til fredskov. For så vidt angår driftsbygninger i fredskov bemærker Miljøstyrelsen, at de kan opføres uden dispensation når de er nødvendige for skovdriften.

Miljøstyrelsen har vurderet, at en driftsbygning ikke er nødvendig for skovdriften, da der kun er tale om et ca. 2 ha stort fredskovsområde og at maskinhuset ikke har et overordnet samfundsmæssigt formål, der opvejer hensynet til fredskoven.

Det fremgår endvidere af afgørelsen, at carporten ifølge oplysninger fra BBR har et areal på 38 m² og er angivet til at være opført i 1950. Miljøstyrelsen har bemærket, at carporten imidlertid ikke fremgår af luftfotos forud for 2006, på hvilket luftfoto det ses, at carporten er under opførelse. Hedensted Kommune har over for Miljøstyrelsen oplyst, at der ikke findes byggesager på carporten, hvorfor kommunen ikke har kunnet vurdere, om den er lovligt opført. Det fremgår desuden af afgørelsen, at det tidligere sommerhus på ejendommen lå i tilknytning til en garage, Miljøstyrelsen har dog vurderet, at denne garage, efter oplysning om placering fra klager, var beliggende uden for fredskov.

Miljøstyrelsen har anført, at byggeri der har ligget inden for fredskov upåtalet i en længere årrække, oftest mere end ca. 20 år, som udgangspunkt kan lovliggøres, hvis området ikke er særligt sårbart eller der er særlige hensyn at tage til skoven. Miljøstyrelsen har ikke fundet det godtgjort, at carporten er opført før 2006, eller at den tidligere carport var beliggende på samme placering.

For så vidt angår haveanlægget, har konstaterede Miljøstyrelsen ved besigtigelsen den 28. november 2019, at en del af det fredskovspligtige areal holdes som græsplæne, at der er plantet haveplanter og opsat hegn inden for fredskov. Miljøstyrelsen påtalte over for lodsejer, at åben natur inden for fredskov kun må plejes ved afgræsning eller slåning 1-2 gange om året, samt at det ikke må sprøjtes, gødskes eller pløjes. Lodsejer oplyste ved besigtigelsen, at haveplanterne er plantet for at skærme arealet ned mod havet og signalere, at arealet er privat.

Miljøstyrelsen har desuden bemærket, at det areal der holdes som græsplæne, er etableret i overensstemmelse med skovlovens § 10, nr. 4, hvorefter det skal drives efter skovlovens retningslinjer for åbne naturarealer. Hvad angår haveanlægget, har styrelsen anført, at der ikke efter praksis gives dispensation til etablering hertil inden for fredskov, samt at omlægning af natur til haveanlæg ikke findes at være skovdrift eller på anden måde tilgodese skovlovens alsidige formål om bæredygtig skovdrift.

Endvidere har Miljøstyrelsen bemærket, at der efter skovlovens § 51, stk. 2, kan gives påbud om at berigtige forholdet, når der konstateres en overtrædelse af loven eller af regler, der er udstedt efter loven. Der kan endvidere fastsættes en frist for lovliggørelsen.

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at da Naturklagenævnet besigtigede ejendommen i forbindelse med anden sagsbehandling, blev der ikke set på de omkringliggende arealer, hvorfor nævnet ikke har kunnet konstatere, hvor den daværende carport var placeret, og det fremgår ikke af Miljøstyrelsens afgørelse, hvilke matr. nr. der er gennemgået i forbindelse med sagsbehandlingen.

Klager har endvidere anført, at forholdet, der vedrører carporten, er forældet, da Hedensted Kommune ikke har kunnet vurdere, om den er lovligt opført.

For så vidt angår påbuddet, har klager anført, at det er nødvendigt at slå græsset jævnlige af hensyn til bekæmpelse af Japansk Pileurt. Klager har endvidere anført, at afgræsning på det pågældende areal ikke er muligt uden opførelse af en bygning, da klager tidligere har oplevet at afgræsning medførte angreb på det daværende fårehold. For så vidt angår bambusplanterne, har klager anført, at det er urimeligt at påbyde dem fjernet, da den ene står i skovkanten og den anden 30 cm bag skovkanten.

2.4 Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen

Miljøstyrelsen har i sine bemærkninger af 13. maj 2020 til klagen bemærket, at det ikke har betydning for styrelsens afgørelse om lovlig opførelse efter skovloven, at Hedensted Kommune ikke har kunnet bekræfte lovligheden af carporten. Forholdet er derfor ikke forældet.

For så vidt angår haveanlægget, har Miljøstyrelsen bemærket, at afgræsning af arealet ikke er påkrævet, men blot en oplysning om hvordan åbne naturarealer efter skovlovens praksis må drives. Desuden har styrelsen bemærket, at klager kan søge om dispensation fra skovloven til ændret drift af arealet i forbindelse med bekæmpelse af Japansk Pileurt. For så vidt angår beplantningen af bambus og hegn, har Miljøstyrelsen bemærket, at disse står på det fredskovspligtige areal, uagtet placeringen i eller ved skovkanten.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Det følger af skovlovens § 1, at formålet med loven bl.a. er at fremme bæredygtig drift af landets skove. Dette betyder, at der ved driften af skoven og ved administration af loven både skal tages hensyn til træproduktion og forsyningen af træ og til skovenes biologiske mangfoldighed samt til landskab, naturhistorie, kulturhistorie, miljøbeskyttelse og friluftsliv.

Det følger af skovlovens § 11, stk. 1, at der på fredskovspligtige arealer ikke må opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres terræændringer eller anbringes affald. Dette gælder efter stk. 2, nr. 1, dog ikke for byggeri, arbejdsskure på op til 10 m², anlæg eller terræændringer, som er nødvendige for skovdriften.

Miljøstyrelsen kan i medfør af skovlovens § 38, dispensere fra forbuddet, når særlige grunde taler for det. I overensstemmelse med lovbemærkningerne⁴ er praksis restriktiv. Dispensation gives efter

⁴ Særlige bemærkninger til § 11 til forslag L 145 til Lov om skove. Folketingstidende 2003-04, vedtaget som lov nr. 453 af 9. juni 2004 om skove.

gældende praksis kun, hvis det ansøgte ikke kan placeres andre steder end i fredskov, og hvis de samfundsmæssige hensyn, der er forbundet med byggeriet eller anlægget, er vigtigere end hensynet til at bevare fredskoven. Hvis det stykke skov, der berøres af byggeriet m.v., er over en vis størrelse, skal der stilles krav om erstatningsskov. Ved samfundsmæssige hensyn tænkes bl.a. på etablering af vejanlæg og ledningsanlæg til forsyning af el, gas og vand, samt råstofforsyning.

Den konkrete afgørelse skal træffes på grundlag af navnlig driftsmæssige, landskabelige, natur- og kulturhistoriske hensyn og de rekreative værdier i skoven. I vurderingen indgår også, hvilken betydning afgørelsen kan få for fremtidige lignende sager.

I sager om lovliggørelse skal forholdet som udgangspunkt vurderes som i de tilfælde, hvor der er indgivet forudgående ansøgning.

Det fremgår af vejledning om skovloven,⁵ at:

”Opdages det ved tilsyn eller på anden måde, at der er etableret ulovligt byggeri mv. bør det som udgangspunkt kræves fjernet og arealet retableret, hvis man ikke efter ansøgning ville have givet tilladelsen. [...] Der skal dog foretages en afvejning af, om det der opnås ved fjernelse/retablering står i rimeligt forhold til det samfundsmæssige spild, fjernelsen er udtryk for og ejerens forventning om, at byggeriet eller anlægget har været lovligt eller accepteret.”

Det følger af skovlovens § 51, stk. 1, at Miljøstyrelsen skal drage omsorg for, at et forhold, der er ulovligt efter loven eller regler, der er fastsat efter loven, lovliggøres. Efter § 51, stk. 2, kan styrelsen meddele påbud til ejeren eller brugeren om at lovliggøre et ulovligt forhold.

Begrebet ”indrettelseshensyn” vedrører det forhold, at en ulovlighed er foretaget for lang tid siden uden at være blevet opdaget eller påtalt af tilsynsmyndigheden. Indrettelseshensyn kan efter en konkret vurdering af en sags omstændigheder føre til, at en tilsynsmyndighed fortaber retten til at håndhæve forholdet, det vil sige at kræve forholdet lovliggjort. Indrettelseshensyn kan ligeledes indgå i vurderingen af, om der er tale om et sådant særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation.

Miljø- og Fødevareklagenævnet er efter gennemgang af luftfotos over området og de i øvrigt foreliggende oplysninger i sagen enigt i Miljøstyrelsens vurdering af, at det ikke er godtgjort, at der har ligget en carport på den nuværende placering inden for fredskov før 2006.

⁵ Miljøstyrelsens Vejledning om Skovloven § 11 – Bygninger, anlæg, terrænændringer og affald (del 1), afsnit 6.3.5.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke er tale om et sådant særligt tilfælde der kan begrunde henholdsvis dispensation og lovliggørende dispensation til maskinhus og carport. Nævnet har herved lagt vægt på, at praksis på området er restriktiv, at der kan ske opførelse af det ansøgte uden for fredskov, og at der ikke er tale om bygninger med et formål, der vejere tungere end hensynet til at bevare det fredskovspligtige areal.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der heller ikke kan gives dispensation ud fra et synspunkt om, at klager har indrettet sig i tillid til, at forholdet ikke ville blive påtalt. Nævnet har herved lagt vægt på, at en periode på indtil 14 år efter nævnets opfattelse ikke er tilstrækkeligt til, at der foreligger sådanne hensyn til klager, som kan opveje de hensyn, der knytter sig til bevarelse af fredskoven.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund endvidere, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Miljøstyrelsens påbud om fjernelse af carporten, ligesom der heller ikke er grundlag for at tilsidesætte påbuddet om fjernelse af haveplanter og hegn. Nævnet har herved lagt vægt på, at bambusbepantningen og havehegnet er placeret uden egentlig forbindelse til havearealet, og ikke er en del af skovdriften og dermed ikke hører hjemme på det fredskovspligtige areal.

3.2 *Gebyr*

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelser af 11. marts 2020 om afslag på dispensation til maskinhus, afslag på lovliggørende dispensation til carport, samt påbud om at fjerne carport og haveanlæg på fredskovspligtigt areal på matr. nr. F1 , beliggende A1 i Hedensted Kommune.

Miljøstyrelsen fastsætter en ny frist for påbuddets efterkommelse.